

СТАНОВИЩЕ

от съдия Цанка Цанкова

по конституционно дело № 6 от 2014 г.

Като приемам диспозитива на определението, постановено от Конституционния съд по к.д. № 6 от 2014 г., с което делото се прекратява, намирам, че мотивите, така както са разработени и отразени в определението, не следват неотклонно диспозитива на определението.

Възприетите мотиви към определението са оправдани в случай, че се разглежда делото по същество. В такъв случай е необходимо, както подробно излагане на становището, мотивиращо позицията на вносителите на искането, така и това на заинтересованите страни и тези становища са предмет на обсъждане от Конституционния съд (КС). След като съдът е приел, че отклонява искането и не разглежда спора по същество (каквато възможност дава чл.25, ал.2 от Правилника за организацията на дейността на Конституционния съд), възпроизвеждането им в контекста на мотивите не само не съответства на диспозитива, но може да породи неразбиране и противоречивост, повдига множество въпроси и така излиза вън от задачата, която е възприел Конституционният съд, че има да реши с определението за прекратяване на делото.

По делото има три безспорни положения:

- спор относно формиране състава на Централната изборителна комисия (ЦИК) и квотите на политическите сили и в тази връзка разбирането за чл.46 на Изборния кодекс (ИК) и Указ № 53 от 20.03.2014 г. на президента на Република България;
- изменение на чл.46 ИК със Закон за изменение на Изборния кодекс (ДВ, бр.35 от 2014 г.)
- разрешаване на спора с формиране на състава на ЦИК съобразно изменението на чл.46 ИК преди произнасянето на КС.

Това, което характеризира развитието на отношенията по спора, резултат на

остро противопоставяне на позиции, различно разбиране, изясняване и тълкуване на разпоредбите на чл.46 ИК при нагнетена политическа обстановка води до сезиране на Конституционния съд. В резултат на обсъждане на политическата и правна ситуация и последиците за държавността е постигнато разрешение, с което спорът се преодолява. Постигнатото разрешение съобразява изискването за съотношението между парламентарно представените партии и коалиции и неговото запазване при формиране на квотите в ЦИК и принципа на пропорционално представителство. Спорът е изчерпан в съответствие с конституционните принципи на демократичната държава. Безпредметно е възпроизвеждането на хронологията и съдържанието на становищата на страните по спора.

В самите мотиви на определението е посочено, че „в резултат на общите действия с изменението на закона и издаването на втори указ... общо са в съответствие с новия закон...”. Даден е и изводът „че след издаване от президента и на втория указ, към момента на постановяване на настоящото определение съотношението между парламентарно представените партии и коалиции в Централната избирателна комисия е запазено в съответствие с изискванията на Изборния кодекс в редакцията след изменението в ДВ, бр. 35/2014 г”. Излагането подробно на мотиви, които се отнасят до съществуването на спора при застъпения извод, че спор не съществува, само възражда и поставя на вниманието множеството проблеми, които самите вносители на искането и опониращите му са разрешили преди произнасянето на Конституционния съд. Пренебрегват се общите усилия за постигане на конституционносъобразно и отговарящо на политическата реалност към момента на окончателно конституиране на Централна избирателна комисия разрешаване на спорните въпроси. Неоснователно е връщане на нещата към изходните позиции по вече приключил спор. Това създава несигурност и колебание и съмнения за неокончателност на политическото решение, до което се е стигнало в публичен интерес и конституционно издържано поведение, в съответствие с чл.8, чл.1 и чл.11 от Конституцията. А такова поведение следва да се насърчава.

Ето защо намирам, че от мотивите следваше да бъдат заличени текстове, възпроизвеждащи спора, други да се редуцират или перефразират текстове, отнасящи се до крайния извод на съда. Множеството текстове, възпроизвеждащи искането и постъпилите становища насочват към моменти на политическото противопоставяне, от което страните са отстъпили, насочват към съображения, които те са преодолели.

Конституционният съд имат високата роля и отговорност да съдейства и задължава към изясняване, взаимно разбиране и диалог различните власти и политически опоненти, за да се постигне това, което е в основата на демокрацията и което е изрично записано в чл.1, ал.2 от Конституцията. И когато с общи (държавнически и политически) усилия се изпълнява този императив, с приемането на изменение на закона и съобразяване при прилагането на изменените норми, с общо разбиране и воля на политическите сили, връщането чрез мотивите на Конституционния съд към приключилия спор, означава да се постави под съмнение самия диспозитив и да се търси тълкуване и прилагане, което би възобновило не само споровете, но би довело до изкривяване на позициите и омаловажаване на извършеното разумно и отговорно от опониращите си страни.

Става дума за принципно отношение към ролята, която има да осъществява КС, прекратявайки едно изпълнено с политически заряд дело. Конституционният съд има за задача да решава и предотвратява спорове. Затова и по по-друг начин следваше да се запише изводът на съда в мотивите към определението. Следваше да се подчертае именно моментът на съгласие между институциите по изменението, разбирането и прилагането на чл.46 от Избирателния кодекс в т.5 на мотивите. Да се подчертае положителното и разумът в действията, които трябва винаги да съпътстват дейността на държавните органи в демократичната държава и да отразяват нейната същност - цялата държавна власт произтича от народа. Член чл.1, ал.2, изр.1 от Конституцията.